

**ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ**

**ХVІ ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ
(14 квітня 2016 р.)**

Збірник наукових праць

Секція 1: «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

ОДЕСА 2016

УДК 547; 37.022

Еколого-енергетичні проблеми сучасності / Збірник наукових праць всеукраїнської науково-технічної конференції молодих учених та студентів.

Одеса, 14 квітня 2016 р. – Одеса, Видавництво ОНАХТ, - 2016р. – 104 с.

Збірник включає наукові праці учасників, що об'єднані по темам: екологія людини, харчових продуктів та техніка охорони довкілля.

Матеріали подано українською, російською та англійською мовами.

ISSN 0453-8307 © Одеська національна академія харчових технологій

ОНАХТ

від моря. Ще навесні лимани були з'єднані з морем каналом на 24-му кілометрі коси. Цей відтинок перебуває в найбільш контрольованій частині НПП – заповідній. Попри цей статус, влітку на косу заїхала важка техніка, щоб засипати канал.

Лимани давно вже не отримують прісної води. Річки, які сюди впадали, меліоратори знищили у 1980-х. Тож без сполучення з морем й під південним сонцем лимани швидко обміліють, зростає солоність, різко знизиться рівень кисню. Далі – задуха, риба та інші водні мешканці масово вимруть. А вийти у море риба не може.

Створення національного природного парку «Тузовські лимани» збільшило частку природно-заповідного фонду області з 3,8 % до 4,6 % і є частиною процесу формування регіональної екологічної мережі та національної екологічної мережі держави. Проте, залишилися проблеми екологічного напрямку, пов'язані з хижим ставленням людей до унікальної природи та ресурсів краю.

Інформаційні джерела:

1. [Національний природний парк «Тузовські лимани»](https://uk.wikipedia.org/wiki/) [Електронний ресурс]: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Попова О.М. Географічний аналіз дендрофлори національного Природного парку «Тузовські лимани» / Попова О. М. – Вісник ОНУ. Сер.: Біологія. 2014. Т. 19, вип. 2(35)

*Науковий керівник к.х.н., доц. Кіріяк Г.В.
Одеська національна академія харчових технологій*

УДК 504.5:332.33 (477.74)

ЗАБРУДНЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ОДЕЩИНИ

Чудак В.Е.

Одеська національна академія харчових технологій

Одеська область є найбільшою за площею в Україні - 33,3 тис.кв.км (близько 5,5 % території України), що порівняно з територією таких західноєвропейських країн, як Бельгія або Нідерланди. Населення області сягає майже 2,4 млн. осіб. Відмінні особливості регіону: потужний морегосподарський комплекс, практично необмежені транзитні можливості, розвинене сільське господарство, значний туристичний і науково-освітній потенціал. В економіко-географічному плані область відноситься до зони інтенсивного степового землеробства з розвиненим зрошенням; прибережна частина потрапляє в рекреаційну зону Північно-Західного Причорномор'я.

Основними джерелами забруднення ґрунту в Одеській області є викиди промислових підприємств, пересувних джерел забруднення, накопичення в промислових зонах неутилізованих відходів, незадовільно функціонуючі системи санітарної очистки. Динаміка структури земельного фонду Одеської області наведено на рис. 1. Навіть у курортній прибережній зоні моря реєструються підвищені концентрації солей металів (свинець, цинк), які у 1,5-2 рази перевищують допустимі норми. Певний вплив на рівень забруднення ґрунту має невпорядковане розміщення токсичних промислових відходів, які утворюються в результаті діяльності промислових підприємств області. Останніми роками застосування мінеральних добрив і пестицидів значно скоротилося у зв'язку з глибокою економічною кризою в аграрному секторі. Однак, складною проблемою, як і раніше, є їх зберігання. Втрати добрив при зберіганні сягають 20-30 %. Навколо сховищ добрив і пестицидів формуються осередки високого і небезпечного забруднення ґрунту.

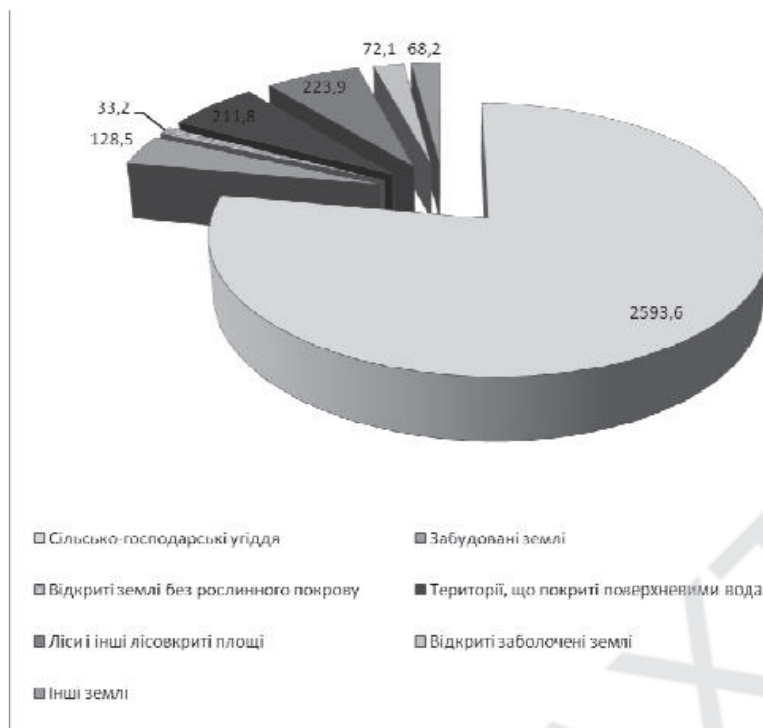

Рис. 1. Динаміка структури земельного фонду області

Особливу небезпеку у зв'язку з порушенням правил зберігання являють собою склади непридатних і заборонених для використання пестицидів і агрохімікатів, яких накопичено в області понад 1900 тонн. Крім того, значною залишається проблема порушених земель (рис.2).

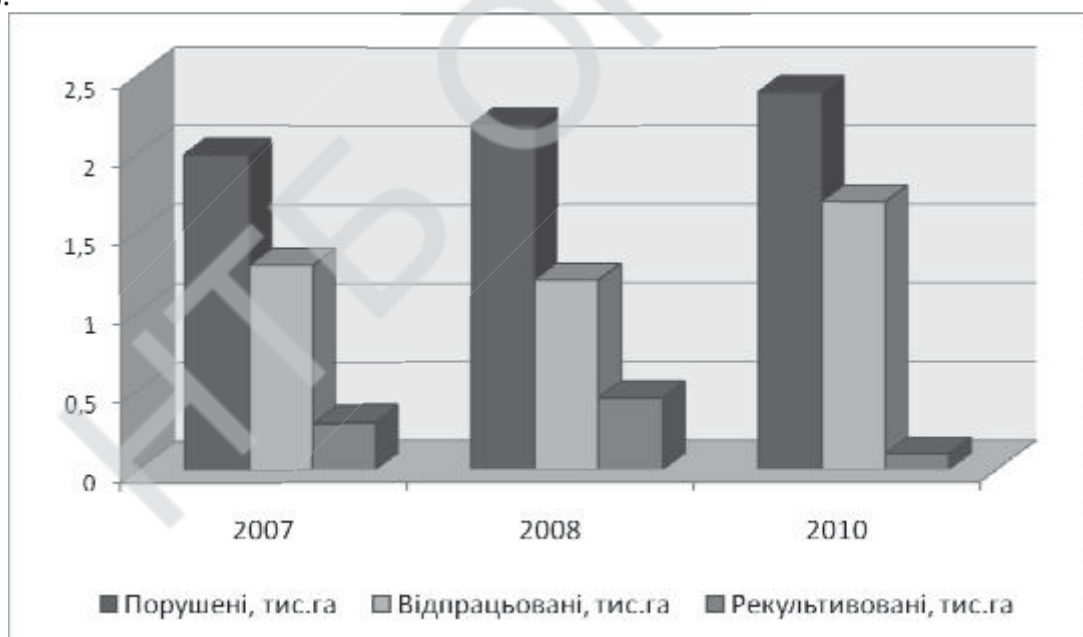

Рис. 2. Порушені, відпрацьовані землі та їх рекультивация

Одещина виділяється значним поширенням сучасних фізико-географічних процесів, які ускладнюють використання земель. Майже половина земель області (48 %) еродована, з них 35 % – середньо й сильно змиті. За даними спеціалістів «Укрземпроект» протягом останніх 30 років запаси гумусу в ґрунтах Одещини зменшилися більш ніж на 10 %. Розорювання схилів спричиняє прискорений стік весняної та дощової води, що зменшує запаси вологи в ґрунтах. Кількість посушливих років зростає за останні 30 років на 25 %, спостерігається масове пересихання малих річок. В межах області розміщено понад 1100

ярів, майже 3500 зсувонебезпечних ділянок, майже 20 % території області уражено карстом, 25 % угідь потребують ґрунтозахисних заходів та впровадження контурно-меліоративної системи землеробства.

Площа зрошуваних земель області становить 246 тис.га, близько 93 % яких розміщені на півдні та південному заході області – у Біляївському, Овідіопольському, Білгород-Дністровському, Татарбунарському, Саратовському, Кілійському, Ізмаїльському, Ренійському та Болградському районах. Зрошені землі Одещини завдяки їх географічному положенню, природні формування ґрунтового шару вразливі щодо змін гідрохімічного режиму і мають загальну тенденцію до заболочування та вторинного засолення. Ці процеси посилюються низькою якістю води, що використовується для зрошення, і надзвичайно низькою технологією зрошення.

Таким чином, ситуація з земельними ресурсами класифікується як напружена.

Інформаційні джерела:

1. Коренівський Д. Г. Передумови розвитку зеленої економіки на регіональному рівні / Коренівський Д. Г. – Одеса : Ін-т екології, 2012. – 331 с.
2. Балюк С.А. Ґрунтові ресурси України: стан і заходи їх поліпшення / С.А. Балюк // Вісник аграрної науки. – 2010. – № 6. – С.6–7.
3. Бомба М.Я. Проблеми родючості ґрунтів: стан і перспективи відновлення у ХХІ столітті / М.Я. Бомба // Сільський господар. – 2001. – № 9–10. – С.20–23.

*Науковий керівник к.х.н., доц. Кіріяк Г.В.
Одеська національна академія харчових технологій*

УДК 502/504(477):358.1

ВІДДАЛЕНІ ЕКО-ЕФЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК

Шаравара В.В.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Створення і функціонування військових об'єктів, експлуатація обладнання, техніки та озброєння, їх обслуговування неодмінно супроводжується негативним впливом на природне, техногенне і соціальне середовища. Масштаби екологічних наслідків, їх просторово-часове поширення знаходяться у тісному взаємозв'язку з довкільними загрозами і специфікою діяльності військових об'єктів.

На сьогодні, відповідно з даними наших досліджень, найбільш екологічно небезпечними об'єктами ракетних військ є покинуті шахтні пускові установки, колишні ділянки зберігання ядерної зброї, склади зберігання компонентів ракетного палива та пально-мастильних матеріалів, аеродроми, бази і склади озброєння та боєприпасів, збудовані могильники радіоактивних та токсичних відходів. Довкільні загрози їх діяльності обумовлюються механічним (техногенне перетворення ландшафтів, ерозія ґрунтів тощо), хімічним (забруднення компонентів довкілля важкими металами, вуглеводнями, ракетним паливом, радіонуклідами тощо), фізичним (електромагнітне, шумове, світлове, теплове забруднення тощо), біотичним (втрата біорізноманіття) впливами, що може ускладнюватися їх комплексним поєднанням [1, 2].

Екологічний стан територій в межах впливу зазначених військових об'єктів, рівень їх забруднення в багатьох випадках знаходиться в так званій «прихованій» формі, що є наслідком недостатніх екологічних досліджень на об'єктах Міноборони. Деяко краща ситуація з можливістю оцінки рівня екологічної безпеки покинутих об'єктів ракетних військ, які на сьогодні не одне десятиліття знаходяться в занедбаному стані, без виконання належних заходів реабілітації їх територій. Наші дослідження проводились в межах Хмельницької

ГОЛОСАРІЙ

Артёменкова В.О.	8	Колесникова М.О.	99
Артюхова А.А.	98	Кохан О. В.	35
Арабаджи Я.А.	102	Крайносвіт М.С.	12
Арнаут Е. И.	100	Ляліна А.В.	87
Бабій О.О.	67	Ляшенко Е.І.,	36
Бакала О.Д,	7	Мельникова Л. М.	89
Балабан І.О.	3	Моргоєва Л. В.	38
Баралюк Ю.В.	68	Муріна О.В.	73
Басараб Ю.В.	5	Назаренко С.К.	90
Березанська В.О.	95	Носенко К.В.	92
Биковець Н.П.	11	Оборонов Т.Ю.	93
Божок М.В.	12	Олейнікова Д.О.	95
Буяджи Т.Ю.	13, 20	Оренчук Є.А.	40
Васильєва Є.В.	13, 20	Пилипова І.С.	41
Вербна Г.А.	12	Побігун О.В.	43
Винничук Д.М.	84	Поліщук І.С.	45
Возняк М.В.	43	Поперечна О.С.	82
Гаврилюк Р.Б.	15	Рибалка А.Ю.	96
Гараба Т.В.	7, 69	Саввова К.О.	74
Гнатенко О.В.	17	Савченко С.А.	15
Гринюк В.І.	22	Свіржєвський О. М.	33, 47
Губіна В.Ю.	19, 70	Смолій В.Ю.	17
Гулевець Д.В.	15	Солошенко С.Ю.	75, 79
Гусєв О.М.	26	Стойловська Е.С.	48
Денєсяк Д. І.	87	Столевич Т.Б.	41
Євчук О.П.	24	Стоцька А.П.	50
Єлгаєва М.О.	66	Тиндюк С.О.	96
Журбас К.В.	26	Тира А.О.	93
Зацерклянний М.М.	36	Толмаченко Г. О.	77
Іващенко О.Л.	11	Узоєва Д.Д.	52
Іщенко К. О.	87	Фундамент А.В.	81
Карпишина В.А.	28	Чекал Г.Л.	78
Кидун Н.М.	29	Чернишова О.О.	54
Кифоренко В. Є.	31, 33	Чудак В.Е	57, 59
Коваль В.Г.	71	Шаравара В.В.	61
Ковальчук А.В.	96	Шостік Д.І.	63
Коджа Н.И.	72	Яценко С.І.	64

ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ

**XVI ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА
СТУДЕНТІВ
(14 квітня 2016 р.)**

**Збірник наукових праць
Секція 1: «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»**

Підписано до друку 12.04.2016 р. Формат 60x84 1/16.
Гарн. Таймс. Умов.- друк. арк5,1. Тираж 20 прим.
Замовл. №.790
ВЦ «Технолог»